

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 2498/24
18.7.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Драгице Савелјић Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА (ЈМБГ ...), из ..., чији је пуномоћник Дарко Шумаревић, адвокат из Београда, ул. Вјекослава Ковача бр. 8, против туженог “Футура плус” д.о.о. Београд (МБ 17572130), са седиштем у Београду – Нови Београд, ул. Милутина Миланковића бр. 19, ради накнаде штете, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П1 бр. 877/21 од 10.10.2022. године, у седници већа одржаној 18.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П1 бр. 877/21 од 10.10.2022. године, у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужилци, на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа уместо враћања на рад, исплати износ од 308.455,50 динара, са законском затезном каматом почев од 22.04.2021. године, до исплате, ставу другом и трећем изреке и жалба туженог, у том делу **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П1 бр. 877/21 од 10.10.2022. године, у преосталом делу става првог изреке и **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа уместо враћања на рад, исплати износ од још 61.691,10 динара, са законском затезном каматом почев од 22.04.2021. године, до исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка, садржано у ставу петом изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П1 бр. 877/21 од 10.10.2022. године, тако што се обавезује тужени да тужилци, на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 450.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, а захтев тужиље за исплату трошкова поступка у износу од још 16.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење, до исплате **ОДБИЈА СЕ** као

неоснован.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 бр. 877/21 од 10.10.2022. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи, на име накнаде штете због незаконитог престанка радног односа уместо враћања на рад, исплати износ од 370.146,60 динара, који представља 18 нето зарада тужиље, са законском затезном каматом почев од 22.04.2021. године, до коначне исплате. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да тужиљи на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 01.01.2014. године, закључно са 14.11.2018. године, исплати укупан износ од 1.437.060,69 динара, у појединачно одређеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом почев од датума доспелости, до исплате, као у садржају тог става. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиље па је обавезан тужени да у корист тужиље за период и у односу на досуђене износе из става другог изреке првостепене пресуде на рачун Републичког фонда за ПИО – Филијала за град Београд, уплати припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, на рачун Републичког фонда за здравствено осигурање – Филијала за град Београд, уплати припадајуће доприносе за здравствено осигурање и на рачун Националне службе за запошљавање – Филијала за град Београд уплати припадајуће доприносе за случај незапослености. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 12.03.2007. године, до 31.12.2013. године, исплати укупан износ од 1.989.776,34 динара, у појединачно одређеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом почев од датума доспелости, до исплате, као у садржају тог става, као и да у корист тужиље за исти период и на наведене износе на рачун Републичког фонда за ПИО – Филијала за град Београд, уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, на рачун Републичког фонда за здравствено осигурање – Филијала за град Београд, уплати доприносе за здравствено осигурање и на рачун Националне службе за запошљавање – Филијала за град Београд, уплати доприносе за случај незапослености, као неоснован. Ставом петим изреке делимично је усвојен захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка, па је обавезан тужени да тужиљи по овом основу исплати износ од 466.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана када се стекну услови за извршење, до исплате. Ставом шестим изреке одбијен је као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова поступка од досуђеног до траженог износа, и то за износ од 68.500,00 динара.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, побијајући пресуду у ставу првом, другом, трећем и петом изреке, како то произилази из садржине жалбе.

Тужиља је поднела одговор на жалбу туженог.

Испитујући правилност и законитост ожалбене пресуде, у побијаном делу, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку

(“Службени гласник РС” бр. 72/11 ... 18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде, у потврђеном и преиначеном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, прописане чланом 374 став 2 тачке 1-3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужила је била у радном односу у Трговинском предузећу “Дуван” у периоду од 15.07.1977. године, до 14.09.1977. године, у периоду од 23.09. до 01.11.1977. године, у периоду од 07.02.1978. године, до 31.12.2003. године и у периоду од 01.01.2004. године, до 13.09.2006. године, а код туженог “Футура плус” д.о.о. Београд у периоду од 14.09.2006. године, до 12.03.2007. године и у периоду од 13.03.2007. године, до 15.09.2008. године. Увидом у извод из АПР од 22.01.2007. године, утврђено је да је у Регистар привредних субјеката уписана статусна промена – спајање уз припајање Привредног друштва “Футура плус” д.о.о. Београд као друштва стицаоца и његових потпуно зависних друштава “Дуван промет” д.о.о. Крагујевац и “Дуван” д.о.о. Београд, као друштва која престају припајањем услед чега се бришу из Регистра привредних субјеката. Решењем туженог бр. 8477 од 05.03.2007. године тужили је отказан уговор о раду бр. 3739 од 14.09.2006. године. Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 138/15 од 10.12.2018. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење туженог бр. 8477 од 05.03.2007. године о отказу уговора о раду бр. 3739 од 14.09.2006. године. Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1451/21 од 22.04.2021. године, преиначена је наведена првостепена пресуда у ставу првом изреке и поништено је као незаконито решење туженог бр. 8477 од 05.03.2007. године, којим је тужили отказан уговор о раду бр. 3739 од 14.09.2006. године. Међу парничним странкама је неспорно да је нето зарада тужиле код туженог у месецу пре престанка радног односа у пуном износу пре боловања износила 24.565,14 динара. Решењем Привредног суда у Београду 6Ст 223/10 од 18.01.2011. године, усвојен је план реорганизације стечајног дужника – туженог у овој парници, те је констатовано да усвојени План реорганизације има снагу извршне исправе, а решење је постало правноснажно 23.02.2011. године. Решењем Привредног суда у Београду 6СТ 223/10 од 15.03.2014. године, утврђено је да је извршен План реорганизације туженог који је усвојен решењем Привредног суда од 18.01.2011. године и обустављен је стечајни поступак стечајног дужника због извршења Плана реорганизације, а тужени је обавезан да у складу са планом реорганизације са стањем на дан 01.01.2014. године, изврши претварање дуга стечајног дужника – потраживања поверилаца у акцијски капитал и донесе сва акта за реализацију ове промене у јавним књигама АПР. Тужила након отказа уговора о раду код туженог није засновала радни однос код другог послодавца, нити је остваривала приходе по основу рада, а решењем Републичког фонда за ПИО – Филијала за град Београд од 05.10.2020. године утврђено је да је тужили признато право на старосну пензију почев од 28.09.2020. године у аконтативном износу од 20.270,81 динара, са навршеним пензијским стажом од 30 година и 22 дана. Као саставни део овог решења приложен је листинг укупног стажа осигурања тужиле из кога се утврђује да су тужили доприноси за пензијско и инвалидско осигурање на остварене зараде уплаћивани у периоду од марта

1977.године, до августа 2008.године, те да након тога предметни доприноси нису уплаћивани. Тужила је у моменту доношења незаконитог решења о отказу уговора о раду имала 49 година живота, а у моменту решавања статусног дела тужбеног захтева – 22.04.2021.године, имала је 64 године живота и већ је стекла право на старосну пензију. Према садржини уверења Пореске управе, Филијала Вождовац од 14.04.2022.године, супруг тужиле као порески обвезник – ауто такси ... предузетник ... није имао неизмирених доспелих обавеза по основу јавних прихода на дан 14.04.2022.године, а у периоду од 01.01. до 31.12.2007. године, остварио је просечни месечни нето приход од 9.463,17 динара. ББ, ћерка тужиле, рођена 1979.године, водила се као незапослено лице у периоду од 09.11.2011.године, до 30.06.2012.године и у периоду од 25.03.2014.године до 27.06.2014.године, те је била корисник новчане накнаде као незапослено лице. ВВ, син тужиле, рођен 1983.године, водио се као незапослено лице од 30.01.2013. године, до 28.08.2013.године и није био корисник новчане накнаде за незапослена лица. Према уверењу Секретаријата за јавна приходе, Градске управе за град Београд од 27.12.2017.године, тужила се не води у евиденцији као обвезник по основу изворних локалних прихода на територији Градске општине Београд, до дана издавања уверења.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, применом одредби члана 191 став 1, 2, 3 и 4 Закона о раду, закључио да је тужбени захтев тужиле за накнаду штете због незаконитог престанка радног односа уместо реинтеграције у целости основан, имајући у виду критеријум времена проведеног на раду код послодавца, године живота тужиле и критеријум броја чланова породице које је издржавала, због чега је обавезао туженог да тужиле исплати накнаду штете у висини од 18 нето зарада, односно укупан износ од 370.146,60 динара (18 x 20.563,70 динара). Одлучујући о делу тужбеног захтева за накнаду штете на име изгубљених зарада, за период у коме је тужила незаконито била ван радног односа, првостепени суд је закључио да тужила није изгубила право да своје потраживања оствари јер није доказала да је потраживање пријавила у стечајном поступку спроведеним над туженим, управо из разлога што је у тренутку покретања стечајног поступка водила спор ради поништаја решења о отказу уговора о раду и све до доношења пресуде Апелационог суда у Београду није знала да постоји основ њеног потраживања на име накнаде штете због изгубљених зарада. Првостепени суд налази да тужила од туженог не може потраживати исплату зараде за период до ступања на снагу Плана реорганизације туженог (23.02.2011.године), односно до завршетка његовог спровођења, јер је њен захтев у том делу морао бити одређен као захтев за утврђење, односно као деклараторна тужба, те је у овом делу потраживања одбио тужбени захтев тужиле за исплату изгубљених зарада за период од 12.03.2007.године, па све до 01.01.2014. године, када је тужени завршетком Плана реорганизације поново постао активно привредно друштво, док је у односу на каснија потраживања настала почев од 01.01.2014.године, па до опредељеног датума 14.11.2018.године, тужбени захтев усвојио, јер је за тај период тужила имала право на исплату одређене суме и да исту потражује кондемпнаторним захтевом, при чему је висину потраживања утврдио на основу налаза и мишљења судског вештака и неспорне чињенице да је нето зарада тужиле код туженог у месецу који је претходнио престанку радног односа износила 24.565,14 динара.

На досуђене износе тужиле је досуђена законска затезна камата, применом

одредби члана 277 став 1 и члана 324 став 1 Закона о облигационим односима.

Првостепени суд је усвојио и тужбени захтев за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање за период и у односу на досуђене износе изгубљене зараде, у складу са одредбама члана 191 став 2 Закона о раду и одредбама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

По оцени Апелационог суда у Београду, првостепени суд је потпуно и правилно утврдио чињенично стање и у потврђеном делу правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге, које прихвата и другостепени суд.

Према одредбама члана 191 Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.24/05, 61/05), ако суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад ако запослени то захтева (став 1); поред враћања на рад, послодавац је дужан да запосленом исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону, општем акту и уговору о раду и уплати доприносе за обавезано социјално осигурање (став 2); накнада штете умањује се за износ прихода које је запослени остварио по основу рада по престанку радног односа (став 3); ако суд утврди да је запосленом незаконито престао радни однос, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће на његов захтев обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада које би запослени остварио да ради, и то зависно од временаведеног у радном односу и година живота запосленог, као и броја издржаваних чланова породице (став 4).

Имајући у виду наведене одредбе, а код утврђене чињенице да је донета правноснажна судска одлука којом је поништено као незаконито решење туженог бр.8477 од 5.3.2007. године, којим је тужилји отказан уговор о раду, правилан је закључак првостепеног суда да је остварен правни основ из члана 191 став 2 Закона о раду за накнаду штете тужилји у виду изгубљене зараде за период од јануара 2014. године до 14.11.2018. године, у коме је тужилја незаконито била ван радног односа, у појединачним месечним износима чија висина међу парничним странкама није спорна. Ово из разлога што се ради о примањима која би запослена остварила по редовном току ствари, да није било незаконите радње туженог, па је тужени у обавези да отклони правне последице које су настале у имовини тужилје у наведеном периоду.

Супротно наводима жалбе туженог, правилан је закључак првостепеног суда да у конкретном случају нема услова за примену одредбе члана 191 став 3 Закона о раду, односно умањење досуђених износа изгубљених зарада на име накнаде штете, с обзиром да тужилја након отказа уговора о раду није засновала радни однос код другог послодавца и није остваривала приходе по основу рада.

Правилна је и одлука садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде којом је тужени обавезан да за тужилју уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање и доприносе за осигурање за случај незапослености на досуђене износе на име накнаде штете због изгубљене зараде, јер је у том делу одлука заснована на правилној примени одредбе члана 191 став 2 Закона о раду и члана 2 и 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Како је правноснажном пресудом поништено као незаконито решење о престанку радног односа, а тужилња није захтевала да се врати на рад, то постоји основ потраживања тужилње на име накнаде штете у смислу одредбе члана 191 став 4 Закона о раду. Међутим, одлучујући о висини накнаде штете уместо реинтеграције, првостепени суд је погрешно применио материјално право, због чега је првостепена пресуда у овом делу делимично преиначена. По оцени овог суда, имајући у виду да је тужилња у моменту доношења решења о отказу уговора о раду имала 49 година живота, а у моменту правноснажности пресуде којом је поништено као незаконито решење о престанку радног односа тужилње, 64 године и да је у радном односу код туженог и његовог правног претходника провела 30 година, а с обзиром на чињенично утврђење у првостепеном поступку да није имала чланове породице које је била дужна да издржава у складу са посебним прописима, то по оцени овог суда тужилњи припада накнада штете у висини од 15 нето зарада, односно укупан износ од 308.455,50 динара. Из наведених разлога, првостепена пресуда у ставу првом изреке је делимично потврђена за наведени износ са законском затезном каматом почев од 22.4.2021. године, до исплате, а делимично преиначена и тужбени захтев тужилње у преосталом делу до траженог износа од 370.146,60 динара, са траженом законском затезном каматом тужбени захтев је одбијен, као неоснован.

Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд је правилном применом одредби члана 277 став 1 и члана 324 став 1 Закона о облигационим односима, на досуђени износ накнаде штете уместо враћања на рад, досудио тужилњи законску затезну камату почев од дана 22.4.2021. године, као дана правноснажности пресуде којом је поништено као незаконито решење туженог о престанку радног односа тужилње.

Неосновано се жалбом туженог указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, јер образложење побијане пресуде садржи јасне и потпуне разлоге о свим битним чињеницама и нема недостатака због којих се пресуда није могла испитати.

Неосновано се жалбом указује да је тужилња остваривала приходе по основу рада у периоду од 20.11.2017. године, јер изведени докази у поступку пред првостепеним судом не указују на овакав чињенично правни закључак.

Одлучујући о трошковима поступка првостепени суд је правилном применом одредби члана 153 и 154 Закона о парничном поступку закључио да тужилњи припадају трошкови за састав 9 образложених поднесака у износу од по 16.500,00 динара, за састав жалбе у износу од 33.000,00 динара, за заступање од стране пуномоћника на 13 одржаних рочишта у износу од по 18.000,00 динара и на 2 неодржана рочишта у износу од по 9.750,00 динара, као и трошкови вештачења од 15.000,00 динара. Међутим, основано се жалбом туженог указује да трошкови тужилње за састав одговора на жалбу од 2.5.2013. године, нису били нужни и потребни за окончање парнице, те да тужилњи у смислу члана 154 став 1 Закона о парничном поступку, не припадају трошкови за састав овог поднекса у износу од 16.500,00 динара. Из наведених разлога, решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке првостепене пресуде је преиначено и тужилњи досуђен износ од 450.000,00 динара, са законском затезном

каматом од дана извршности пресуде до исплате, а у преосталом делу захтев тужиле за накнаду трошкова поступка у износу од још 16.500,00 динара, са траженом законском затезном каматом одбијен је, као неоснован.

Из наведених разлога, применом одредби члана 390, 394 тачка 4 и члана 401 тачка 3 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**